

แนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหายาเสพติด ขององค์กรปกครองส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา

Guidelines and Processes for Drug Prevention by Kabang Subdistrict Administrative Organization, Kabang District, Yala Province

อัฟฟันตี วาเต็ง¹, รูฟัยดา มะลี¹, อามีเราะ วาเย๊ะ¹, คมวิทย์ สุขเสณีย์¹

¹หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต, สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง แนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน ได้แก่ 25 คน ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน ผู้นำทางศาสนา จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลกาบัง จำนวน 8 คน ประชาชนในพื้นที่ตำบลกาบัง 8 คน และผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนโดยใช้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ด้านการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางเลือก เช่น กีฬาและการฝึกอาชีพ ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคลที่ยังขาดความรู้และความตระหนัก ด้านครอบครัวที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงยาเสพติด และส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งเสริมการบำบัดและติดตามผู้ผ่านการบำบัด สนับสนุนความร่วมมือของหน่วยงานและชุมชน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีความยั่งยืนในระดับพื้นที่

คำหลัก: การป้องกันยาเสพติด, องค์การบริหารส่วนตำบล, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ชุมชนระดับตำบล

Abstract

This research article, Guidelines and Processes for Preventing Drug Problems by the Local Administrative Organization of Kabang Subdistrict, Kabang District, Yala Province, aimed to: (1) study the guidelines for drug prevention implemented by the Kabang Subdistrict Administrative Organization, (2) examine the problems and obstacles in the implementation process, and (3) explore recommendations for improving drug prevention in the area. This study employed a qualitative research approach. Data were collected through in-depth interviews with 25 key informants, including one chief executive of the Kabang Subdistrict Administrative Organization, four local administrative officers, one religious leader, eight village heads, eight local residents, and three individuals affected by drug-related problems. A semi-structured interview guide was used as the research instrument, and the data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that drug prevention guidelines consisted of four main aspects: planning and implementation based on local data and community participation; educational activities to raise awareness about the harmful effects of drugs; continuous public relations and dissemination of drug-related information; and the promotion of alternative activities such as sports and vocational training. The problems and obstacles were identified in three aspects: individual factors, including lack of knowledge and awareness; family factors, including insufficient care and supervision; and social and environmental factors that facilitated access to drugs. The recommendations suggested that drug prevention should be implemented systematically and continuously, with emphasis on rehabilitation and follow-up of former drug users, strengthening cooperation among relevant agencies and communities, and providing adequate budgets and resources to ensure sustainable operations at the local level.

Keywords: Drug prevention, Subdistrict Administrative Organization, Community participation, Subdistrict-level community

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นหนึ่งในปัญหาสังคมสำคัญของโลกที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชน แม้ว่าหลายประเทศจะดำเนินมาตรการด้านกฎหมายและการปราบปรามอย่างต่อเนื่อง แต่สถานการณ์ยาเสพติดยังคงมีความซับซ้อน โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดสังเคราะห์ที่สามารถผลิตได้ง่ายและกระจายตัวได้รวดเร็วผ่านเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime [UNODC], 2022) ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว สุขภาพของประชาชน และความมั่นคงของสังคมในระยะยาว (สุพัตรา สุภาพ, 2560)

ในระดับประเทศ ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนซึ่งมีผู้ใช้จำนวนมาก และยังมีผู้เสพจำนวนมากน้อยที่ต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2568) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานในระดับพื้นที่ควบคู่กับนโยบายของรัฐ เนื่องจากปัญหายาเสพติดมีความเชื่อมโยงกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565)

สำหรับพื้นที่ จังหวัดยะลา พบว่าสถานการณ์ยาเสพติดยังคงมีความต่อเนื่อง โดยมีการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนมากและมีผู้เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อเยาวชน ครอบครัว และความสงบเรียบร้อยของชุมชน (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา, 2568; ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2564) โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลกาบัง อำเภอกาบัง ซึ่งพบว่ามีประชาชนบางส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและเข้าสู่กระบวนการบำบัดอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกาบัง, 2568)

ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง มีบทบาทสำคัญในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชน โดยทำหน้าที่ส่งเสริมการให้ความรู้ การเฝ้าระวัง และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ (โกวิทย์ พวงงาม, 2561) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานยังประสบข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหายาเสพติด (สุนีย์ กัลยะจิตร, 2561)

ดังนั้น การศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง รวมถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนามาตรการป้องกันยาเสพติดให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืนในระดับชุมชน (Rondinelli & Cheema, 1983)

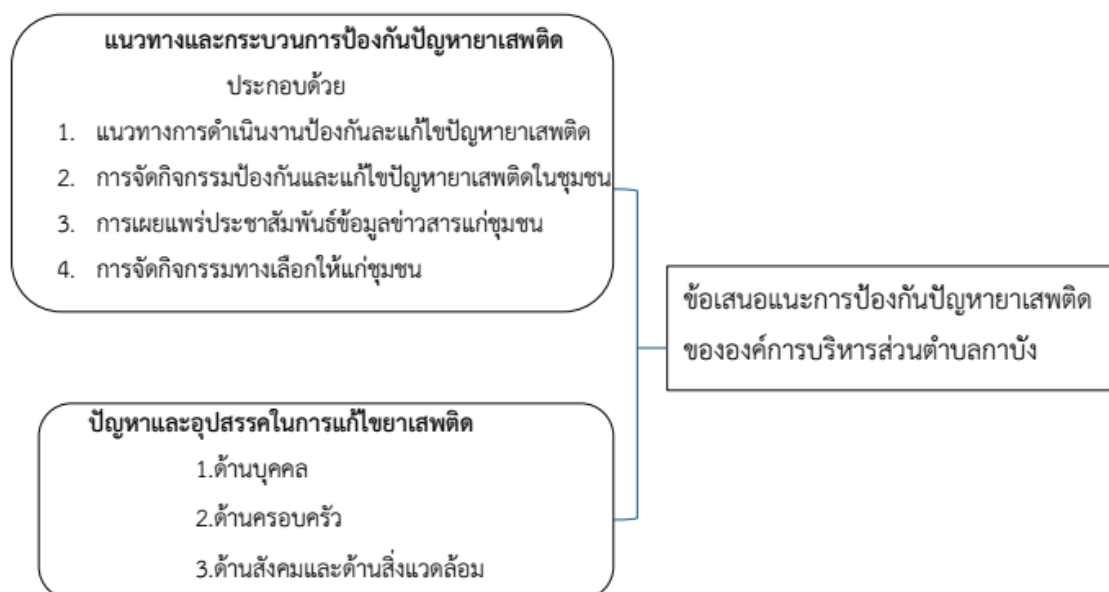
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ซึ่งจะช่วยสะท้อนภาพรวมของการดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ บุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล กาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การศึกษาครั้งนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากผู้ที่รับผิดชอบงานด้านแนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหาเสพติด ซึ่งมีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น 25 คน แบ่งเป็น:

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 25 คน ประกอบด้วย:

1. นายองค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง 1 คน
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน
3. ผู้นำทางศาสนา จำนวน 1 คน
4. ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 8 คน
5. ประชาชนในพื้นที่ตำบลกาบัง 8 คน
6. ผู้ได้รับผลกระทบ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็คือ ตัวผู้ศึกษาเอง ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ตีความโดยปราศจากอคติ โดยการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคลและแบบกลุ่ม เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยได้กำหนดประเด็นที่จะสัมภาษณ์ไว้ก่อน เพื่อให้ข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้าน ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลอย่างอิสระประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง เป็นต้น

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดโดยองค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดโดยองค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา

2. เครื่องบันทึกเสียง ใช้ในการบันทึกคำให้สัมภาษณ์ และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ตัวผู้วิจัย เป็นผู้ทำการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความวิจัย วารสาร สื่อประชาสัมพันธ์ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ส. รวมถึงแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง เพื่อนำมาป็นฐานข้อมูลและเสริมประเด็นการศึกษาให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) จากการลงพื้นที่ภาคสนามในเขตพื้นที่ตำบลกาบัง จังหวัดยะลา โดยมีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นตัวแทนภาคประชาชนที่ดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน ได้แก่ กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบไปด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกาบัง 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง 4 คน ผู้นำทางศาสนา 1 คน ผู้ใหญ่บ้านตำบลกาบัง 8 คน และตัวแทนประชาชนในพื้นที่ตำบลกาบัง 8 คน ผู้ได้รับผลกระทบ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1. เครื่องมือและวิธีการ ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้สะท้อนประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก และปัญหาอุปสรรคในการทำงานได้อย่างอิสระ

2. การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึกภาคสนาม (Field Notes) ควบคู่กับการบันทึกเสียง (โดยได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูล) เพื่อนำข้อมูลมาทำการตรวจสอบความถูกต้องและจำแนกประเด็นเพื่อการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเริ่มจากการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้นผู้วิจัยได้อ่านทบทวนข้อมูลอย่างละเอียดหลายครั้งเพื่อทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับเนื้อหา และทำความเข้าใจภาพรวมของข้อมูลทั้งหมด เพื่อให้สามารถมองเห็นประเด็นสำคัญ แนวคิดหลัก และแนวโน้มของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ศึกษา

ภายหลังจากการทำความเข้าใจข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งทำการตีความหมายของข้อมูลโดยพิจารณาถึงสาเหตุ ปัจจัย และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์และสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อค้นพบของการวิจัยอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง มี 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานในพื้นที่ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การสำรวจและรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลสภาพปัญหาจริงมาใช้ประกอบการวางแผน ตลอดจนการกำหนดมาตรการที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ทั้งในด้านการป้องกัน การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูผู้ผ่านการบำบัด นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมบทบาทของเยาวชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและตอบสนองต่อสภาพปัญหาในพื้นที่ได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการสัมภาษณ์ยังพบข้อจำกัดบางประการ เช่น ความต่อเนื่องของกิจกรรมที่ยังไม่สม่ำเสมอ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร การเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกที่ยังไม่ครอบคลุม รวมถึงทัศนคติของผู้เสพและครอบครัวที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

ดังนั้น การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่จึงควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความต่อเนื่องของมาตรการ การพัฒนาระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วนและทันสมัย การส่งเสริม

บทบาทของครอบครัวและชุมชน ตลอดจนการสร้างความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ชุมชนมีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การอบรมให้ความรู้ การรณรงค์เวทีประชาคม กิจกรรมกีฬา ค่ายคุณธรรม และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ การดำเนินงานยังอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และภาคประชาชนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดบางประการ เช่น ความต่อเนื่องของกิจกรรม ความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรม และการเข้าถึงของประชาชนบางกลุ่มที่ยังไม่ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดผลอย่างยั่งยืนในระยะยาว

1.3 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดดำเนินการผ่านหลายช่องทาง เช่น การประชุมหมู่บ้าน เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องและสามารถป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้ อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องของการประชาสัมพันธ์ และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนบางกลุ่ม จึงควรพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้มีความหลากหลายและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางเลือกให้แก่ชุมชน การจัดกิจกรรมทางเลือกให้แก่ชุมชน มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา การฝึกอาชีพ กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมพัฒนาชุมชน ช่วยให้ประชาชนใช้เวลาว่างอย่างเกิดประโยชน์ ลดการมั่วสุม และเสริมสร้างทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น โดยภาพรวม การจัดกิจกรรมทางเลือกในชุมชนมีประสิทธิภาพในระดับที่น่าพอใจ สามารถดึงดูดประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมและช่วยลดปัจจัยเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในเรื่องความต่อเนื่อง ความหลากหลายของกิจกรรม และการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหายาเสพติดในระยะยาว

2. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง มี 3 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านบุคคล ปัจจัยด้านบุคคลมีผลสำคัญต่อประสิทธิภาพของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และประชาชน ควรได้รับ

การพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ ประชาชนบางส่วนยังขาดความตระหนักถึงผลกระทบของยาเสพติด และมีความรู้เกี่ยวกับโทษและกฎหมายไม่เพียงพอ บุคคลบางกลุ่ม โดยเฉพาะเยาวชน ยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ ผู้เสพยาเสพติดบางส่วนยังขาดแรงจูงใจในการเข้ารับการบำบัด และผู้ผ่านการบำบัดยังประสบปัญหาในการกลับเข้าสู่สังคม โดยเฉพาะด้านอาชีพและการยอมรับจากชุมชน

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาด้านบุคคลควรมุ่งเน้นการสร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนทัศนคติ พัฒนาแรงจูงใจ และเสริมระบบสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.2 ด้านครอบครัว ครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หากครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีความอบอุ่น และมีการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด จะช่วยลดความเสี่ยงของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ แต่ในทางตรงกันข้าม หากครอบครัวมีปัญหาหรือขาดการดูแลที่เหมาะสม จะเพิ่มโอกาสให้สมาชิก โดยเฉพาะเยาวชน เข้าไปมีพฤติกรรมเสี่ยง ปัญหาที่พบ ได้แก่ ครอบครัวบางส่วนขาดความอบอุ่นหรือมีความขัดแย้ง ผู้ปกครองมีเวลาในการดูแลบุตรหลานจำกัด การสื่อสารภายในครอบครัวยังไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจที่สร้างความกดดันให้สมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ ปัญหาครอบครัวยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันยาเสพติด เพราะหากครอบครัวไม่เข้มแข็ง การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ดังนั้น การป้องกันปัญหายาเสพติดควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง และสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างชัดเจน โดยยังพบว่ายาเสพติดสามารถเข้าถึงได้ในบางพื้นที่ แม้จะมีมาตรการควบคุมอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน กลุ่มเพื่อนและสังคมรอบข้างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชน ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกชักจูงให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย นอกจากนี้ ชุมชนยังมีพื้นที่เสี่ยง เช่น บริเวณลับตาคนหรือพื้นที่ที่ขาดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน รวมทั้งปัญหาความยากจนและการขาดโอกาสทางอาชีพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้บางคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายแม้จะดำเนินการอย่างจริงจัง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านกำลังคนและทรัพยากร ทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนร่วมด้วย ดังนั้น การแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมควรเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน ลดปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชน

3. ข้อเสนอแนะการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบังมี 4 ด้าน

3.1 ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลกาบังควรปรับปรุงนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้มีความชัดเจนต่อเนื่อง และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยควรกำหนดนโยบายระยะยาวที่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ไม่จำกัดเฉพาะช่วงเวลาโครงการ พร้อมทั้งพัฒนาระบบติดตามดูแลกลุ่มเสี่ยงตั้งแต่ระดับสถานศึกษาและชุมชน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้นำชุมชนในการวางแผนและดำเนินงาน รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณและพัฒนาอาสาสมัครในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่

3.2 ด้านการบำบัดฟื้นฟู และการคืนคนดีสู่สังคม การบำบัด ฟื้นฟู และการติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยไม่ควรจำกัดเฉพาะกระบวนการบำบัดเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตและการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในช่วงหลังการบำบัดซึ่งเป็นระยะที่มีความเสี่ยงต่อการกลับไปเสพซ้ำสูง จำเป็นต้องมีการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และครอบครัว นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการฝึกอาชีพ การสร้างงาน และการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผ่านการบำบัด รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจในชุมชนเพื่อลดการตีตราทางสังคม และเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และทำให้การคืนคนดีสู่สังคมเกิดความยั่งยืนในระยะยาว

3.3 ด้านความร่วมมือและการบูรณาการเครือข่าย การพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน โดยการดำเนินงานควรอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนผ่านการประชุม วางแผน และแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถเฝ้าระวังปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและชุมชนในการสนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมพัฒนาอาชีพ เพื่อช่วยลดปัจจัยเสี่ยงของเยาวชน หากมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเกิดผลอย่างยั่งยืนในระยะยาว

3.4 ด้านทรัพยากร งบประมาณ และความยั่งยืน การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นแผนระยะยาวและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่สะดวกหรือหยุดชะงักเมื่อสิ้นสุดโครงการ นอกจากนี้ ควรมีการกระจายงบประมาณให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรและอาสาสมัครในชุมชนให้มีความรู้เฉพาะด้าน รวมถึงสนับสนุนอุปกรณ์ สถานที่ และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ การบูรณาการทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จะช่วยให้การใช้ทรัพยากรเกิดความคุ้มค่าและเสริมสร้างความยั่งยืนของการดำเนินงาน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวทางและกระบวนการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง มีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเป็นระบบ โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นที่จริง นำข้อมูลมาวางแผนกำหนดมาตรการ และดำเนินกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งด้านการป้องกัน การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูผู้ผ่านการบำบัด รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ความรู้ การรณรงค์ การจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมเยาวชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านหลายช่องทาง และการจัดกิจกรรมทางเลือกเพื่อใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ในระดับหนึ่งอย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม งบประมาณและบุคลากรที่มีจำกัด รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมของประชาชนบางกลุ่มที่ยังไม่ทั่วถึง

2. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยในด้านบุคคลพบว่าประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด เยาวชนบางกลุ่มยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อยาเสพติด รวมทั้งผู้เสพบางรายยังขาดแรงจูงใจในการเข้ารับการบำบัด และผู้ที่ผ่านการบำบัดแล้วยังประสบปัญหาในการกลับเข้าสู่สังคม สำหรับด้านครอบครัวพบว่าครอบครัวบางส่วนขาดความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ ผู้ปกครองมีเวลาในการดูแลบุตรหลานจำกัด และมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ขณะที่ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่ายาเสพติดยังสามารถเข้าถึงได้ในบางพื้นที่ มีพื้นที่เสี่ยงและกลุ่มเพื่อนที่อาจชักจูงให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมทั้งปัญหาความยากจนและโอกาสทางอาชีพที่จำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน โดยปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดไม่ได้เกิดจากปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลมาจากปัจจัยหลายด้านที่เชื่อมโยงกัน ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจึง

จำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการและครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนในระยะยาว

3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการป้องกันปัญหายาเสพติดข้อเสนอแนะจากการวิจัยพบว่า การป้องกันปัญหาเสพติดควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเน้นการกำหนดนโยบายระยะยาว การพัฒนาระบบติดตามกลุ่มเสี่ยง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการบำบัดและฟื้นฟูผู้เสพยาอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการฝึกอาชีพและการสร้างรายได้ รวมทั้งลดการตีตราทางสังคมต่อผู้ผ่านการบำบัด อีกทั้งควรพัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายในชุมชน และจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีความยั่งยืน

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลกาบังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาการป้องกันปัญหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการป้องกันยาเสพติดในระดับท้องถิ่น
3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบครัว และชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติด
4. สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

อภิปรายผล

จากผลการศึกษารวบรวมเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 4 ด้าน

1 แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง ผลการวิจัยพบว่า ในด้านแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ผลการวิจัยพบว่ามี การดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลสภาพปัญหาจริงในพื้นที่เป็นพื้นฐานในการวางแผน และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การรณรงค์ การจัดเวทีประชาคม และการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรีพรรณ กำปันทอง (2567) ที่พบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว และสังคม

ควบคู่กันไป จึงจะสามารถลดปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคมน เจริญสูง และคณะ (2562) ที่พบว่า การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในชุมชนจะประสบความสำเร็จ ได้ต้องอาศัยความร่วมมือของเครือข่ายชุมชนและหน่วยงานภาครัฐอย่างใกล้ชิด

1.2 การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ผลการวิจัยยังพบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ความรู้ การรณรงค์ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน มีส่วนช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ พิษภัยของยาเสพติด และช่วยลดความเสี่ยงของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในระดับหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการป้องกันเชิงรุกในระดับชุมชนมีความสำคัญต่อการลดปัญหายาเสพติดในระยะยาว ผลการวิจัย ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ อนุสรณ์ประเสริฐ (2563) ที่พบว่า การแก้ไขปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องอาศัยบทบาทของผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

1.3 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน ผลการวิจัยยังพบว่า ในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่าการให้ความรู้และการ ประชาสัมพันธ์ช่วยให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดมากขึ้น และสามารถตระหนักถึงผลกระทบของยาเสพติดได้ดีขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสร้างความรู้และความเข้าใจที่ ถูกต้องเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันปัญหายาเสพติด ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ มะกรุดทอง (2560) ที่พบว่า การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับประชาชน

1.4 การจัดกิจกรรมทางเลือกให้แก่ชุมชน ผลการวิจัยยังพบว่า ในด้านการจัดกิจกรรม ทางเลือกให้แก่ชุมชน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมกีฬา การฝึกอาชีพ กิจกรรมทางศาสนา และ กิจกรรมพัฒนาเยาวชน มีส่วนช่วยให้ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และลดโอกาสในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสร้างกิจกรรมทางเลือกเป็น แนวทางสำคัญในการป้องกันปัญหายาเสพติดในระยะยาว ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ภคมน เจริญสูง และคณะ (2562) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมในชุมชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถลดปัญหายาเสพติดได้

2. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านบุคคล ด้านบุคคลพบว่าประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้และความตระหนัก เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และผู้เสบบางส่วนยังขาดแรงจูงใจในการเข้ารับการรักษา ซึ่งสะท้อนให้ เห็นว่าการป้องกันปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทัศนคติของประชาชนควบคู่ไป

กับมาตรการอื่น ๆ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรีพรรณ กำปันทอง (2567) ที่พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลเป็นอุปสรรคสำคัญในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดยะลา

2.2 ด้านครอบครัว พบว่าในด้านครอบครัว ผลการวิจัยพบว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันปัญหาเสพติด โดยครอบครัวที่มีความเข้มแข็งจะช่วยลดความเสี่ยงของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นหรือมีปัญหาทางเศรษฐกิจจะเพิ่มโอกาสให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่ายขึ้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรีพรรณ กำปันทอง (2567) ที่พบว่าครอบครัวที่ขาดการดูแลเอาใจใส่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ยังมีพื้นที่เสี่ยงในชุมชน รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและปัญหาความยากจนที่ส่งผลกระทบต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาเสพติดจำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ อนุสรณ์ ประเสริฐ (2563) ที่พบว่า การแก้ไขปัญหาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของหลายภาคส่วนในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบัง อำเภอกาบัง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านการบำบัดและฟื้นฟู ผลการวิจัยพบว่า การติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการลดโอกาสการกลับไปเสพติด โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านอาชีพและการสร้างรายได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ผ่านการบำบัดสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นคง สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การบำบัดและฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดไม่ควรจำกัดเพียงกระบวนการรักษาทางการแพทย์เท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงการฟื้นฟูด้านสังคม เศรษฐกิจ และการคืนคนดีสู่สังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการลดโอกาสการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกครั้ง (United Nations Office on Drugs and Crime, 2022) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่ระบุว่า การแก้ไขปัญหาทางสังคมจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลควบคู่กับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม (สุพิตรา สุภาพ, 2560)

3.2 ด้านความร่วมมือและเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การป้องกันปัญหาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดการกระจายอำนาจและการพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการปัญหาในพื้นที่ โดยการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายสาธารณะ (Rondinelli &

Cheema, 1983) ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นของโกวิท พวงงาม ที่กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (โกวิท พวงงาม, 2561)

3.3 ด้านงบประมาณและทรัพยากรผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น ควรมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดด้านการบริหารงานท้องถิ่นที่ระบุว่า การบริหารงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบรรลุเป้าหมายและเกิดความยั่งยืนในการพัฒนา (สุณีย์ กัลยาจิตร์, 2561) นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศไทยที่เน้นการบูรณาการทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลกาบังควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับโทษและผลกระทบของยาเสพติดแก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เช่น การอบรม การณรงค์ หรือกิจกรรมในชุมชน เพื่อป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
3. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนในระดับชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดในบริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การศึกษาบทบาทของภาคีเครือข่ายในชุมชน เช่น สถานศึกษา ผู้นำศาสนา และองค์กรภาคประชาชน ในการมีส่วนร่วมป้องกันปัญหายาเสพติด เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2561). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ประดิษฐ์ มะกรุดทอง. (2560). *แนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในชุมชนของประเทศไทย*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภคมน เจริญสูง และคณะ. (2562). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยงยุทธ อนุสรณ์ประเสริฐ. (2563). *แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2564). *รายงานสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). *แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2568). *รายงานสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2568). *รายงานสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา. (2568). *รายงานสถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดยะลา*. ยะลา: สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกาบัง. (2568). *รายงานข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกาบัง*. ยะลา: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกาบัง.
- สุณีย์ กัลยะจิตร. (2561). *การบริหารงานท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทรีพรรณ กำปันทอง. (2567). *ปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในประเทศไทย*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2560). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

Rondinelli, D. A., & Cheema, G. S. (1983). *Decentralization and Development: Policy Implementation in Developing Countries*. Beverly Hills: Sage Publications.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2022). *World Drug Report 2022*. Vienna: United Nations.